

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY**

Warszawa, 7 marca 2025 r.

DOZIK-4.071.7.2025.JK

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na zapytanie nr 2184 pła na Sejm RP Tadeusza Tomaszewskiego w przedmiocie statusu poszkodowanych z obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w procesie likwidacji szkód komunikacyjnych, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że rozszerzenie ochrony konsumenckiej na poszkodowanych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (dalej jako: „OC ppm”) nie jest wymagane przez prawo unijne, lecz pozostaje w gestii prawodawcy krajowego.

Jednocześnie odnosząc się bezpośrednio do pytania zawartego w zapytaniu nr 2184 pła na Sejm RP Pana Tadeusza Tomaszewskiego, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów deklaruje wolę współpracy w razie podjęcia działań mających na celu przyznanie statusu konsumenta poszkodowanym z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Prezes Urzędu jest zaznajomiony z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2015 r. sygn. akt III SZP 2/15, zapadła ona bowiem w przedmiocie zagadnienia prawnego, które wynikało w sprawie toczącej się odwołania od decyzji wydanej przez Prezesa UOKiK. Jak zostało to podkreślone w ww. uchwale SN, w dacie jej podjęcia w 2015 r. wnioski o zmianę definicji konsumenta w zakresie, który umożliwiłby objęcie zakresem tego pojęcia także poszkodowanych z ubezpieczenia OC ppm były zgłaszane kilkakrotnie po wydaniu przez Sąd Najwyższy uchwały z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie sygn. akt III CZP 5/11 przez Rzecznika Finansowego (wówczas: Rzecznika Ubezpieczonych), jak również przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w opracowaniu „Uwagi o stwierdzonych nieprawidłowościach i lukach w prawie” z 2015 r. i nie zostały uwzględnione przez prawodawcę. W ocenie Prezesa Urzędu działania o charakterze legislacyjnym mające na celu przyznanie statusu konsumenta poszkodowanym z ubezpieczenia OC ppm mogłyby odnosić się do zmian w kodeksie cywilnym lub ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności

ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Wskazuję przy tym, że uprawnienia Prezesa UOKiK do działania na rzecz poszkodowanych z ubezpieczenia OC ppm, w sytuacji, w której osobom takim nadany zostałby status konsumentów, ogniskowałyby się w dalszym ciągu, tak jak obecnie ma to miejsce w przypadku innych konsumentów, wokół praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz stosowanie niedozwolonych postanowień umownych.

Należy zaznaczyć, że Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w ramach swoich kompetencji ustawowych może podejmować działania dotyczące praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Jednocześnie zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r., nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Oznacza to, że sam fakt, iż dany problem zgłaszany przez konsumentów występuje często i powtarza się w treści skarg, nie oznacza, że mamy do czynienia z interesem zbiorowym. Jest to kwestia istotna szczególnie w kontekście ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej, gdyż najczęstszym problemem poruszonym w zgłoszeniach kierowanych do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przez poszkodowanych jest spór pomiędzy poszkodowanym a zakładem ubezpieczeń co do oszacowanej kwoty pieniężnej odpowiadającej wysokości szkody. Jak wynika z praktyki urzędu, zarzut zaniżania wycen dokonywanych przez ubezpieczycieli co do zasady jest powiązany z indywidualnym charakterem spraw dotyczących likwidacji szkód. Potwierdza to charakter otrzymywanych sygnałów konsumenckich związanych z wyceną szkody lub pozostałości pojazdu, które to sygnały miały charakter spraw indywidualnych. Spór czy w danym przypadku wysokość szkody powinna zostać oszacowana na poziomie, na jakim uczynił to ubezpieczyciel, czy też raczej ma poszkodowany, który uważa, że szkoda jest wyższa - zawsze stanowić będzie sprawę indywidualną, wymagającą dokonania oceny przez sąd, z wykorzystaniem opinii biegłego posiadającego odpowiednią wiedzę techniczną (niezbędny zakres likwidacji), oraz szczegółowo znającego proces likwidacji szkody (np. średnia ilość roboczogodzin niezbędnych do usunięcia określonej szkody) i ceny funkcjonujące na rynku lokalnym, na którym szkoda będzie likwidowana (w tym ceny poszczególnych elementów podlegających wymianie, wysokość stawki za roboczogodzinę itp.).

Podsumowując, w związku z faktem, że tego rodzaju spór stanowić będzie co do zasady sprawę indywidualną, samo nadanie poszkodowanym statusu konsumentów nie wpłynie na możliwość podejmowania działań przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w tym zakresie.

Jednocześnie na marginesie należy zwrócić uwagę na fakt, że ubezpieczeni posiadający umowy Autocasco już w chwili obecnej są konsumentami, gdyż łączy ich umowa zawarta z zakładem ubezpieczeń. W związku z tym Prezes UOKiK jest uprawniony do prowadzenia postępowań w przedmiocie ewentualnego naruszenia zbiorowych interesów tej grupy konsumentów. Prezes Urzędu nie postawił dotychczas ubezpieczycielom zarzutów w zakresie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów lub klauzul niedozwolonych we wzorcu umowy, co wynika z faktu, że problemy wskazywane przez poszkodowanych będących konsumentami (ubezpieczających lub ubezpieczonych) w zgłaszanych przez nich sygnałach co do zasady miały charakter indywidualny. Najczęściej dotyczyły bowiem zaniżonej zdaniem poszkodowanych wyceny szkody, lub odmowy likwidacji w sytuacji, gdy konsument zawarł umowę ubezpieczenia obejmującego ochronę ubezpieczeniową z wyłączeniem w określonym zakresie. Zidentyfikowane dotychczas przypadki wypłaty niższych odszkodowań np. do wartości cen przeciętnych na danym rynku (a nie np. w wysokości kosztów napraw stosowanych przez zakłady, z usług których korzysta ubezpieczony od AC) nie stanowiły podstawy do sformułowania zarzutu naruszenia zbiorowych interesów konsumentów wobec zakładu ubezpieczeń, co wynika z faktu, że nie wykazano, aby ubezpieczyciele stosowali nieuczciwe mechanizmy mające na celu

automatyczne, domyślne obniżenie kosztorysów o określoną kwotę lub w określonym procencie.

Na tym miejscu należy również wskazać, że organem nadzoru nad zakładami ubezpieczeń - w tym w zakresie przestrzegania przepisów prawa takich jak przestrzeganie terminów likwidacji szkód przez towarzystwa ubezpieczeń - pozostaje Komisja Nadzoru Finansowego.

W sprawach indywidualnych, poszkodowani dochodzący roszczeń z OC ppm sprawców, są uprawnieni do skorzystania w ramach swoich spraw indywidualnych z pomocy Rzecznika Finansowego.

Jednocześnie Prezes UOKiK stale monitoruje sygnały dotyczące rynku usług finansowych, w tym rynku usług komunikacyjnych.

Z poważaniem,

*Tomasz Chróstny
Prezes
Urzędu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów*

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/